

XVII. Museolautakunta.

Helsingin kaupungin museolautakunnan kertomus vuodelta 1922 oli seuraava:

Helsingin kaupungin museolautakunta, johon kuuluivat yliarkkitehti S. M. Schjerfbeck puheenjohtajana, filosofiantohtori J. Ailio varapuheenjohtajana sekä filosofiantohtori J. Rinne, kokoontui vuoden varrella kerran kuukaudessa, kesäkuukausia lukuunottamatta. Museon johtaja, arkkitehti A. W. Rancken toimi sihteerinä.

Museo oli yleisölle avoinna koko vuoden, ja siellä kävi 2,239 maksavaa henkilöä ja 457 maksamatonta, koululaisia y. m.

Museon kokoelmat lisääntyivät huomattavasti sekä ostojen että yksityiskerääjien ja muiden museota ja maan pääkaupunkia harrastavien henkilöiden valveutuneen harrastuksen kautta, mikä harrastus ilmeni lukuisien osittain hyvin arvokkaiden lahjoitusten muodossa.

Huomattavista uushankinnoista mainittakoon Aktiebolaget Modellsnideriyhtiön laatima pahvimalli, joka on laadittu pääasiallisesti Engelin alkuperäisten vesivärimalausten mukaisesti ennen hänen johtamansa suuren rakennustoiminnan alkamista. Pieni pahvimalli esittää katsojalle Suureksi toriksi kutsutun idyllisen pikkukaupungintorin. Paikkaa ympäröivät sen ajan muhkeat rakennukset: vanha puukirkko sitä ympäröivine hautausmaineen, kellotapuli, raatihuone ja koulu. Oheenliitetty asemakartta selvittää museosakävijälle paikkasuhteita ja osoittaa, miten tämä pieni aukea sittemmin laajeni kaupungin huomattavimpien monumentaalisten rakennusteosten reunustamaksi Senaatintoriksi. Tälle mallille, joka valaisee kaupungin historian tärkeätä kehityskautta, hankittiin lasikaappi.

Edelleen lunastettiin liikemies E. A. Hedmanilta taidemaalari M. v. Wrightin ensimmäistä Fürst Menschikoff-nimistä höyrylaivaamme kuvaava laveeraus; pankinjohtaja G. Bergrothilta kokoelma mielenkiintoisia merenkulkuesineitä, kaljuunakuvia y. m.; kenraalimajuri R. Spårelta vanha barokkityylinen tuoli; rouva B. Calamniukselta erinäisiä esineitä ja kirjallisuutta, sekä valokuvakokoelmia neiti S. Branderilta, herroilta E. Kinnuselta, B. Tallgrenilta y. m.

Kokoelma Helsingin pitäjässä, Vantaanjoen varrella löydettyjä ja herra H. Warénin museolle antamia muinaisesineitä pantiin näytteille tarkoitusta varten valmistettuun kaappiin muiden samantapaisten, kaupungin eri rakennuspaikoilta löydettyjen esineiden ohella.

Museolle hankittiin vuoden varrella valokuvauskone, mitä hankintaa on tervehdittävä tyydytyksellä, koska se tekee museolle mahdolliseksi hankkia sellaista vanhojen rakennusten ja muiden muistomerkkien kuvia, jotka lähi-

tulevaisuudessa tulevat katoamaan tai joutumaan olennaisten muutosten alaisiksi.

Niistä henkilöistä ja laitoksista, jotka lahjoituksia tekemällä ovat edistäneet kokoelmien runsasta lisääntymistä, mainittakoon seuraavat:

Neiti Olga Grahnin kuolinpesä, neiti L. Boldt, eversti M. af Enehjelm ja arkkitehti P. E. af Enehjelm erilaisia esineitä; Helsingin korttikeskus neiti D. Neoviuksen kautta täydellisen kokoelman elintarvekortteja; Helsingin Suojeluskunnan esikunta muutamia univormuja; herrat O. Broström, K. Lindahl, B. Aspelin, A. N. Stenholm ja Buldigin, filosofiantohtorit J. Ailio, J. Rinne ja K. Meinander, lääketieteenkandidaatti E. Wallenskiöld, Helsingin postimerkkienkerääjäyhdistys, raatihuoneen arkisto ja rahatoimikonttori, Matkailijayhdistys y. m. valokuvia, karttoja ja kirjallisuutta.

Erityisesti täydennettiin museon karttakokoelmaa. Tätä kokoelmaa hankittaessa, jäljennettäessä ja järjestettäessä oli avustava kaupunginasema-kaava-arkkitehti B. Aminoff, joka asianharrastuksesta on valinnut tämän yksityiskohdan erikoisalakseen, ollut museon johtajalle verrattomana apuna.

Museon johtaja jäljensi kokoelmia varten kaksi Kansallismuseossa säilytettyä vesivärimaalausta ja yhden lyijykynämuotokuvan sekä suoritti muutamia alkuperäisiä vesivärimaalauksia, joiden aiheet olivat kaupungista.

Museon kokoelmain suojelemiseksi sisäänmuroilta ja asiaankuulumattomien tunkeutumiselta museolautakunta päätti ryhtyä erinäisiin suojelujärjestelyihin. Sitäpaitsi teki rahatoimikamarin aulius mahdolliseksi hankkia rakennuskonttorin toimesta vanhoihin porttiaukkoihin portit, niin että museon alue voitiin yön ajaksi eristää.

Porttipylväisiin varattiin paikat kilville, jotka näyttävät yleisölle tietä museoon.

Kuten esilläolevasta selonteosta ilmenee, kehittyi museo lakkaamatta ja nopeasti, ja on ainoastaan valitettavaa, että huoneisto-olot lähitulevaisuudessa tulevat ehkäisemään tätä joka suhteessa ilahuttavaa ja suotavaa ilmiötä. Museon kehitystä uhkaa kaikesta osoitetusta harrastuksesta huolimatta seisaustila, ellei tuosta kauniista pienestä palatsista, joka on määrätty kaupungin vanhain muistojen säilytyspaikaksi, piakkoin voida antaa lisähuoneita Helsingin kaupungin museon käytettäväksi.
